

$$\text{---}, \quad (8)$$

Су көлемі (м³)

$$\text{---}, \quad (9)$$

Бұрғылау ерітіндісінің ең төмен тығыздығына бентонит саздарын қолдану арқылы қол жеткізуге болады (). Қарапайым саздан дайындалған ерітінділердің тығыздығы құрайды. Тығыздықты төмендету мақсатында ерітіндіні көмірсутект негізінде дайындайды немесе су қосады. Тығыздықты -тен дейін төмендету үшін қажетті сұйықтықты есептеу келесі формуладан анықталады:

$$\text{---}, \quad (10)$$

мұндағы, V_0 – бұрғылау сұйықтығының алғашқы көлемі, м³; ерітіндінің қажетті тығыздығы.

Берілген тұтқырлықтағы 1м³ сазды ерітіндіні дайындауға қажетті саз жұмсалуды (т):

Кесте 3 –Өртүрлі тұтқырлықтағы сазды ерітіндіні дайындауға қажетті саз мөлшері

Сазды ерітіндінің берілген тығыздығы т/м ³	Саздың тығыздығы, т/м ³					
	2,2	2,3	2,4	2,5	2,6	2,7
1,08	0,094	0,091	0,088	0,085	0,083	0,081
1,10	0,131	0,127	0,122	0,119	0,116	0,113
1,12	0,169	0,163	0,158	0,153	0,149	0,146
1,14	0,206	0,199	0,193	0,187	0,182	0,178
1,16	0,244	0,235	0,228	0,221	0,215	0,210
1,18	0,282	0,272	0,263	0,255	0,248	0,243
1,20	0,319	0,308	0,298	0,289	0,281	0,275
1,22	0,357	0,344	0,333	0,323	0,314	0,307
1,24	0,394	0,380	0,368	0,357	0,347	0,339

Тығыздықты бұдан ары төмендету ерітіндіні дисперсті фаза ретінде ауаны енгізіп аэрирлеумен жүзеге асырады.

Ұңғыманы бұрғылауға қажетті бұрғылау ерітіндісінің көлемі